

POMEMBNO!

Dosledno izvajajte biovarnostne ukrepe:

- poskrbite, da je perutnina v zaprtih oziroma ograjenih in pokritih prostorih;
- krmljenje in napajanje zagotovite v zaprtih oziroma pokritih prostorih;
- omejite stike ljudi z vašimi živalmi;
- spremljajte zdravstveno stanje vaše perutnine in ptic; če opazite kakršnokoli spremembo (pogin, padec nesnosti, spremembo v obnašanju živali), nemudoma pokličite vašega veterinarja.

Podrobnejše informacije o bolezni, razširjenosti in ukrepih so dostopne na spletni strani Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin:
<http://www.uvhvvr.gov.si/>.

Aviarna influenca

O boleznih

Aviarna influenza (AI) je zelo nalezljiva virusna bolezen, ki jo povzročajo virusi influence tipa A. Virusi so razdeljeni v različne podtipove. Do sedaj je poznanih 18 podtipov H in 11 podtipov N, ki jih najdemo v različnih kombinacijah. Od teh se pri pticah pojavlja 16 podtipov H (1 do 16) in 9 podtipov N (1 do 9). Ostali podtipi (H17 in 18 ter N10 in 11) pa so bili izolirani pri netopirjih.

Pri pticah se lahko okužba z virusom AI pojavi kot:

- visoko patogena aviarna influenza (HPAI), za katero je značilna visoka obolevnost in smrtnost (tudi do 100 %) in
- nizko patogena aviarna influenza (LPAI), pri kateri se pojavijo blagi klinični znaki in nizka smrtnost, lahko pa bolezen mine tudi neopažena.

Za okužbo z virusi AI je dovzetna vsa perutnina (kokoši, pure, race, gosi, pegatke, prepelice, jerebice in fazani), golobi, tekači (noj, emu) ter okrasne in prostoživeče ptice. Z določenimi podtipi se lahko okužijo tudi človek in drugi sesalci.

Virusi influence tipa A so bili izolirani iz več kot 100 različnih vrst ptic. V večini primerov je šlo za nizko virulentne viruse, ki povzročajo LPAI. Največkrat so bili virusi izolirani pri galebih, čigrah ali vodnih pticah (race, gosi in labodi). Te vrste ptic veljajo za rezervoar virusov AI. Podtipi HPAI pa tudi pri prostoživečih pticah lahko povzročijo povečan pogin.

AI pri perutnini

Do okužbe pri perutnini pride največkrat zaradi stika z okuženimi vodnimi pticami ali drugo okuženo perutnino, ali preko stika s kontaminiranimi površinami, orodjem, opremo, prevoznimi sredstvi, ipd..

Inkubacijska doba je običajno 1 do 3 dni. Prvi klinični znaki se lahko pojavijo že v nekaj urah pa do 14 dni po okužbi. Klinični znaki so zelo različni, prizadet je lahko dihalni, prebavni, reprodukcijski oziroma živčni sistem. Najbolj očiten znak je visok pogin, tudi do 100 %, ki se lahko pojavi brez predhodnih kliničnih znakov.

Najznačilnejši znaki boleznih so:

- ravnodušnost,
- zmanjšana poraba krme in vode,

Virus aviarne influence se širi s stikom z okuženimi živalmi in površinami

Virusi influence tipa A so bili največkrat izolirani pri vodnih pticah

Cianoza kože na glavi pri okuženemu petelinu

Cianoza kože na nogah pri za AI oboleli perutnini

Značilna ravnodušnost in nasršenost perja ter zmanjšana poraba krme

Za visoko patogeno aviarno influenco je značilna visoka smrtnost (tudi 100%)

Za preprečevanje AI je zelo pomembno dosledno in poostreno izvajanje biovarnostnih ukrepov

- nasršenost perja,
- zmanjšano oziroma neobičajno oglašanje,
- močan padec nesnosti,
- kihanje, kašljanje, izcedek iz nosnic,
- edem podkožja glave,
- tekoči zeleno ali belo obarvani iztrebki,
- cianoza kože v področju glave in na nogah,
- živčne motnje (tresenje in zavijanje glave in vratu, krči, nekoordinirano gibanje, živali težko stojijo, so neaktivne, imajo spuščene peruti).

Preprečevanje vnosa boleznih

Za preprečevanje vnosa AI v rejo je zelo pomembno dosledno in poostreno izvajanje biovarnostnih ukrepov, saj se s tem nevarnost vnosa virusa AI zmanjša :

- preprečevanje dostopa prostoživečim pticam (predvsem vodnim) do perutnine - nastanitev perutnine v zaprtih objektih ali v pokritih ograjenih prostorih,
- preprečevanje dostopa prostoživečim pticam do krme in vode za perutnino,
- omejitev obiskov ljudi v prostorih, kjer je nastanjena perutnina in upoštevanje ukrepov za preprečevanje širjenja boleznih (namestitve razkuževalnih barier, uporaba zaščitne obleke in obutve, umivanje in razkuževanje rok,...),
- uporaba opreme za enkratno uporabo ali čiščenje in razkuževanje opreme pred uporabo na drugem gospodarstvu s perutnino.

Zgodnje odkrivanje boleznih

Z izvajanjem ukrepov za zgodnje odkrivanje in hitro potrditev boleznih se lahko omeji širjenje boleznih in posledično zmanjšajo tudi škode, ki bi jih pojav boleznih povzročil. Pri znakih, ki bi lahko kazali na pojav AI v reji, je treba biti pozoren predvsem na:

- zmanjšano porabo krme in vode (za več kot 20 %),
- padec nesnosti (za več kot 5 %, ki traja že več kot dva dni),
- povišan pogin (v enem tednu za več kot 3 %),
- kakršne koli klinične znake ali posmrtno spremembo, ki kažejo na AI.